

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATA DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

Abonamentul

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
inapozază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de
mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Tele-
grafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

PASTORALA DE CRĂCIUN a I. P. S. nostru Mitropolit IUSTIN

IUSTIN

DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP
AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU ȘI MITROPOLIT
AL ROMÂNILOR ORTODOXI DIN ARDEAL,
CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ

Iubitului cler și popor dreptcredincios har, milă
și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul
nostru Iisus Hristos

„Hristos se naște, măriți-l
„Hristos din ceruri, întâmpinați-l
„Hristos pe pământ, înălțați-vă!

Iubiții mei fii sufletești,

La plinirea vremii, în întunerecul de moarte
al prăpastiei săpate de păcatul strămoșesc între
Dumnezeu și făptura Sa, o puternică rază de lu-
mină cerească străbătu din înălțimi spre peștera
din Betleemul Iudeii. Crugul istoriei Vechiului
Așezământ se încheiase. Făgăduința Tatălui ce-
resc și prezicerile proorocilor se împliniseră. Do-
rința arzătoare a dreptilor se împlinise: Fiul
lui Dumnezeu venise în lume spre a mântui pe
om.

Vălul greu, care acoperea „taina cea din veac
ascunsă”, se ridicase acum ușor, lăsând zidirea
însușită să cunoască voia Ziditorului „de a
scoate pe oameni de sub puterea întunerecului și
de a-i strămuta în împărăția Fiului iubirii Sale”
(Colos. I, 13). Căci, din pricina intrării păca-
tului în lume, făptura omenească se înstrăinase
de adevăr, iar gura celor ținători de răutate în-
cetase de a mai slăvi pe Dumnezeu. Inimile celor
mulți se împietriseră. Cu urechile auzeau, dar
nu înțelegeau; cu ochii se uitau și priveau, dar
nu pricepeau (Is. VI, 9, 10; Mat. XIII, 14—15;
Mc. IV, 12).

În acest fel, din pricina răutății păcatului,
făptura omenească nu mai era în stare să în-
țeleagă deplin voința lui Dumnezeu. Ingerii
însă, stînd neîncetat în jurul tronului ceresc,
și-au dat seama nu numai de marea milostivire
a lui Dumnezeu față de om, dar și de noul chip
de descoperire a lui Dumnezeu în lume. Pînă a-
tunci, Dumnezeu grăise poporului ales prin pro-
roci; uneori vestise voința Sa și prin îngeri.
Acum, însă, Dumnezeu-Tatăl trimitea în lume pe
însuși Fiul Său, cu chip de om, pentru a mântui

întreaga făptură căzută în păcat prin cei dintii
oameni.

De aceea, bucurîndu-se de nemărginita dra-
goste pe care Dumnezeu o revărsa asupra ființei
omenești, îngerii s-au apropiat de ieslea din Bet-
leem, unde se născuse Iisus, și au început să cînte
cîntarea cea nouă: „Mărire întru cei de sus lui
Dumnezeu, și pe pământ pace, întru oameni bună-
voire” (Lc. II, 14).

Iubiții mei fii sufletești,

Prin intruparea cea mai presus de fire a Min-
tuitorului Hristos, Dumnezeu se preamărește în-
tru cei de sus, întru puterile îngerești, în făptura
spirituală, care de la zidirea ei nu se lasă amă-
gită de neascultarea și răzvrătirea celor răi. Săl-
tînd de veselie pentru această minunată arătare
a puterii și milostivirii dumnezeiești, îngerii au
preamărit atunci cu imn de bucurie pe Părintele
luminilor. Dar bucuria lor trebuia vestită și oa-
menilor, fiindcă pentru ei se intrupase Fiul lui
Dumnezeu și din dragostea pentru ei se coborîse
pe pământ, născîndu-se din Prea Curata Fecioara
Maria. Astfel, învăluită în lumina binevestitoare
a mîntuirii și a împăcării omului cu Dumnezeu,
bucuria intrupării Mintuitorului era nu numai în
cer ci și pe pământ.

Mintuitorul nostru Iisus Hristos s-a făcut om
fără să înceteze a fi Dumnezeu. El nu s-a făcut
om printr-o îndepărtare de Dumnezeu și nici nu
s-a făcut din om Dumnezeu, ci Dumnezeu fiind
„s-a făcut trup și s-a sălășluit întru noi și am vă-
zut mărirea Lui, mărirea ca a unuia născut din

Tatăl, plin de har și de adevăr”, cum zice sfîntul
Evangelist Ioan (I, 14).

Astăzi, cel născut mai înainte de vece din
Tatăl se naște într-un chip cu totul nou din Fe-
cioara fără de prihană, schimbînd legile firii, ca
stăpîn al firii. Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om
pentru a face și pe oameni fii ai lui Dumnezeu.

De aceea, la peștera din Betleemul Iudeii,
alături de sfînta Fecioară Maria și de dreptul
Iosif, îngerii și păstorii au înălțat cîntare de lau-
dă „văzînd pe Dumnezeu pe pământ și pe om în
ceruri” pe cel de sus jos, prin taina intrupării, și
pe cel de jos ridicîndu-se sus, prin iubirea de oa-
meni a Tatălui ceresc. Iar Biserica noastră drept-
măritoare nu încetează a îndemna pe fiii ei să
cinstească marele praznic al Nașterii Domnului,
aducîndu-le aminte de cuvintele Sfîntului Grigo-
rie de Nazianz, care răsună azi dealungul întregii
lumi creștine: „Hristos se naște, măriți-l!”

Iubiții mei fii sufletești,

Revărsarea dumnezeieștii milostiviri asupra
noastră prin pogorîrea cerului pe pământ pentru
a schimba pămîntul în cer, ne îndeamnă să întîm-
pinăm pe Izbăvitorul sufletelor noastre cu toată
eolavia noastră creștinească.

Păstorii, asemenea îngerilor, au întîmpinat
pe Domnul nostru Iisus Hristos, la naștere, cu
cîntări de laudă și preamărire. Iar magii de la
răsărit după ce „s-au închinat Lui, deschizînd
visteriile lor i-au adus daruri: aur, smirnă și
tămîie” (Mat. II, 11).

Astăzi, iubiți credincioși, întîmpinînd crești-
nește pe Domnul nostru Iisus Hristos, în ziua a-
cestui praznic luminat, daruri îi aducem: credința
noastră adevărată, nădejdea noastră puternică și
dragostea noastră fierbinte.

Căutînd înlăuntrul nostru aflăm că, acum cu-
gețele noastre sînt deplin întărite prin unitatea
credinței întru care ne-a ajutat Bunul Dumnezeu
să ajungem, toți frații rugîndu-ne împreună în a-
celeaș sfînte lăcașuri ca și strămoșii noștri de
demult. Năzuințele noastre creștinești sînt de-
opotrivă întemeiate pe aceiași nădejde în ajutorul
lui Dumnezeu și în împlinirea tuturor făgăduin-
țelor Lui.

Iar dragostea noastră frățescă purcede din-
tr-o inimă curată, împodobită cu florile virtuților
agonisite printr-o muncă desfășurată sub umbra
harului și îndreptată nu numai spre binele nostru,
ci și spre binele obștesc. Ea nu mai este doar
pîrga unei munci izvorîte din iubirea de noi în-
șine, fiindcă poartă în sine pecetea iubirii față de
aproapele noastre.

Cuvînt de învățătură la sărbătoarea Nașterii Domnului

În epistola către Galateni, Sfîntul Apostol Pavel amintește că: „Dacă a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobîndim înfierea (Gal. 4, 4—5). În aceste cuvinte, sf. Apostol Pavel atrage luarea aminte asupra a trei lucruri însemnate și anume: 1) asupra trimiterii în lume a Fiului lui Dumnezeu; 2) asupra felului de timitere; și 3) asupra scopului cu care a fost El trimis.

Ceea ce face sf. Pavel prin această scurtă propoveduire, face și sf. Biserica, atît prin faptul că atrage atenția credincioșilor asupra celor spuse de sf. Apostol Pavel, cît și prin aceea că a rînduit ca Nașterea Domnului, care s-a petrecut o singură dată în istorie, să se prăznuiască cu osebîtă cinste, în fiecare an, la 25 decembrie.

Cu prilejul prăznuirii Nașterii Domnului, îndemnați de citirile rînduite să se facă din sf. Evanghelie, ca și cîntările ce se înalță la strană, credincioșii își amintesc și re trăiesc toate acele fapte minunate care au însoțit Nașterea lui Hristos. Ei își amintesc de peștera ce s-a făcut cer, de Fecioara ce s-a arătat scaun de Heruvimi, de ieslea care s-a făcut sălășuire celui neîncăput Hristos-Dumnezeu. Toate acestea ei le privesc în împrejurările în care s-au petrecut, căci nu pot să-și amintească de ele fără să aibă în vedere în același timp, pe Îngerul care a adus din cer veste de bucurie păstorilor dimprejurul Betleemului (Lc. 2, 8—12), pe mulțimea de oaste cerească, ce preamărea pe Dumnezeu zicînd: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire” (Lc. 2, 13-14), pe păstorii care s-au învrednicit să fie cei dintîi între oameni care s-au închinat Mîntuitorului profețit de proroci (Lc. 2, 15—20), steaua care a călăuzit pe magii de la răsărit (Mt. 2, 2, 7, 9—10), închinarea magilor călăuziți de stea (Mt. 2, 11), precum și toată bucuria ce a prilejuit-o pentru îngeri și pentru oameni deopotrivă Nașterea din Fecioară a Fiului lui Dumnezeu.

Toate aceste amintiri sînt însoțite de o bucurie sfîntă, de bucuria pe care o prilejuește gîndul că Domnul Hristos s-a născut pentru noi și pentru a noastră mîntuire.

Pentru ca bucuria să fie deplină, credincioșii trebuie însă să aibă mereu în minte gîndul că în sufletul lor trebuie să se unească bucuria magilor cu a păstorilor și a îngerilor și că la această bucurie pot ajunge cu adevărat numai dacă vor face și ei osteneli ca cele ale păstorilor și ale magilor dacă se vor strădui să aibă sufletele curate ca ale acelora.

Dar se poate pune întrebarea, de altfel îndreptățită: Este oare cu puțință să aibă cineva în sufletul său acea bucurie pe care au avut-o magii și păstorii, cită vreme se știe că bucuria acelora a fost picinuită și susținută și de împrejurările minunate în care a avut loc Nașterea Domnului? Răspunsul este ușor, cînd ne dăm seama că, chiar dacă Nașterea Domnului Hristos a avut loc o singură dată în istorie, împrejurările în care s-a arătat ea sînt totdeauna de față. Iată cum:

În Sf. Evanghelie se spune că Domnul s-a născut într-o peștera și ca a fost culcat în iesie (Lc. 2, 7); că Nașterea a fost vestita de îngeri unor pastori de lîngă Betleem (Lc. 2, 8—12); că la Nașterea lui îngerii cîntau cîntări de preamarire (Lc. 2, 13—14); ca o stea deosebită a atras atenția magilor ca s-a născut un împărat (Mt. 2, 1), ca pastorii i s-au închinat Domnului (Lc. 2, 15—20) și ca magii i-au adus daruri (Mt. 2, 11). Nimic din toate acestea nu ne lipsește nici nouă, căci ieslea Betleemului și staulul le avem aproape, în sf. Altar, unde sînt închipuite de Sf. Poscomidie — masa pe care se pregătesc Sf. Daruri pentru Sf. Cuminecatura — și Discul pe care se pun ele. Tot acolo avem și scutecele Domnului închipuite de Sf. acoperăminte precum și steaua, închipuită de

o steluță folosită la pregătirea Sf. Cuminecături.

Dar ceea ce a fost pentru magi steaua călăuzitoare, adică mijlocul prin care au aflat pe Domnul, este pentru noi Sf. Evanghelie care ne conduce la cunoștința Fiului lui Dumnezeu.

Ceea ce pentru cei de demult au fost îngerii binevestitori sînt pentru noi Sf. Apostoli și Sf. Propoveduitori, care nu fac altceva decît să vestească pe Cel ce s-a născut în ieslea Betleemului.

Ceea ce odinioară au fost îngerii preamăritori sînt pentru noi preacuvioșii și de Dumnezeu purtătorii Părinții noștri care prin cuvinte și prin fapte preamăresc pe Dumnezeu, precum și Sfinții Mucenici care bine s-au nevoit și au fost încununați a căror propoveduire este Treimea cea de o ființă.

Continuare în pag. 4

Pastorală de Crăciun a I. P. S. nostru Mitropolit Iustin

Urmare din pag. 1

Iubții mei fii sufletești,

După ce a așezat rînduiele vieții noastre creștinești și ne-a izbăvit de păcatul strămoșesc, prin înfricoșatele Sale patimi, Domnul nostru Iisus Hristos s-a înălțat cu trupul la ceruri, de unde a trimis pe Sfîntul Duh în Biserica Sa, rămîinînd însă pururea în mijlocul nostru, după cum însuși El a făgăduit zicînd: „Iată, Eu cu voi sînt pînă la sfîrșitul veacurilor” (Mat. XXVIII, 20).

Cu adevărat, Mîntuitorul se află nu numai în ceruri, ci și pe pămînt. El stă la cîrma Bisericii, al cărei întemeietor și cap nevăzut este. El o însufletește prin Duhul Sfînt, carele de la Tatăl purcede; El o înnoiește prin darurile Sale cele bogate; El ne unește cu Sine prin Sfînta Taină a Cuminecăturii și ne călăuzește pe toți la limanul mîntuirii după cuvîntul Său, cînd zice: „Eu sînt calea, adevărul și viața” (Ioan XIV, 6).

Chezășia mîntuirii noastre a tuturor este prezența tainică a Mîntuitorului Hristos pe pămînt, în Biserica Sa cea sfîntă; iar dobîndirea mîntuirii de către fiecare dintre noi este strîns legată de împlinirea îndatoririlor noastre înalte de creștini. Acest adevăr este limpede arătat și în cîntarea bisericăască de la care am mînecat în cuvîntul nostru de învățătură: „Hristos pe pămînt, înălțați-vă”.

Din prezența necurmată a Mîntuitorului Hristos în lume, adică în Biserică, purcede îndatorirea noastră, a celor ce credem în El, de a urma poruncile Lui, de a face lucrul Lui.

A face lucrul lui Hristos pe pămînt, însemnează a ajuta fiecare, după măsura puterilor sale, la împlinirea slăvitului îndemn dezvăluit lumii de cetele îngerești care au pogorit deasupra staulului din peștera Betleemului, în noaptea cea sfîntă a nașterii Mîntuitorului, cîntînd:

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu,
„pe pămînt pace,
„întru oameni bunăvoire.

Ca oameni, noi trăim în lume, dar creștini fiind, noi credem în Cel ce a făcut lumea. Lui îi aducem închinarea rînduită de învățătura Sfintei noastre Biserici, Lui îi încredințăm rugăciunile noastre făcute întru frîngere de inimă, pe El îl preamărim cu cîntări de laudă, Lui îi aducem prin osmereniei noastre. Ascultarea de El ne-o arătăm prin alipirea noastră puternică de Sfînta Sa Biserică. În ea stînd, ca în singura corabie a mîntuirii noastre, îi aducem lui Dumnezeu, loialtă cu netrupeștile puteri îngerești, mărirea cu-

venită, ofranda sufletelor noastre întărite pe temelia dreptei credințe, sfințite de puterea harului ceresc și încălzite de dragostea față de Dumnezeu și de oameni.

Noi credem și mărturisim că Hristos este „pacea noastră, cel care a surpat peretele din mijloc al despărțiturii, vrajba... pentru ca întru sine să-i zidească... într-un om nou, făcînd pace și să-i împace cu Dumnezeu, într-un trup, prin cruce, omorînd vrajba prin ea. Și venind a vestit pace celor de departe și celor de aproape, căci prin El avem și unii și alții apropierea de Tatăl într-un Duh” (Efes. II, 14—18).

Dar precum grăiește Sfîntul Apostol Pavel, „Dumnezeu care ne-a împăcat cu Sine prin Iisus Hristos, ne-a încredințat slujirea împăcării” (I Cor. V, 18), ca și noi, la rîndul nostru, făcători de pace să fim (Mat. V, 9), să stingem învrajbirile dintre noi, să curmăm „deschilînirile”, să înălțurăm orice pricină de înverșunare a omului împotriva altui om, să luptăm din toate puterile pentru încetarea neînțelegerilor dintre popoare.

În acest chip lucrînd, ne vom învrednici să vedem înfăptuindu-se dumnezeiasca solie „pe pămînt pace, întru oameni bunăvoire”, vom ajunge să avem tihnă și întru toate bună sporire, să micșorăm suferințele care bîntuie în lume și să cunoaștem tot mai bine cît de folositoare și plăcută este viața pașnică și netulburată de primejdia războaielor.

Pentru aceea, dar, se cuvine ca fiii credincioși ai Sfintei noastre Biserici să meargă, cu pilda vieții lor, înaintea tuturor oamenilor pe calea statornicirii păcii desăvîrșite pe pămînt.

Aceasta este învățătura cea mare și sfîntă care izvorăște din tîlcuirea luminatului praznic al Nașterii Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Urmînd-o și trăind-o cu toată osîrdia și fără precupețire, taina Intrupării ne va fi într-adevăr tuturor de folos și în viața de acum și în cea viitoare, spre care năzuim și întru care nădăjduim cu toții.

Dorindu-vă tuturor, cu părintească dragoste, să petreceți în pace, cu sănătate și bucurie sfințele sărbători ale Crăciunului, ale Anului Nou și ale Bobotezei, și împărțîndu-vă cu acest prilej arhierestii binecuvîntări, sînt al vostru, al tuturor, de tot binele voitor și către Dumnezeu fierbinte rugător.

Sibiu, la Praznicul Nașterii Domnului. 1956.

† IUSTIN
Arhiepiscop și Mitropolit

Pe pământ pace...

Minunată a fost noaptea sfântă! În peșteră se născuse pruncul sfânt, care umplea totul de lumină. Pe câmp păstorii primesc vestea nașterii celui așteptat prin graiuri de îngeri. Și cete îngerești cîntă pe treptele văzduhului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bună învoire”. Departe peste țări și mări magii zăresc steaua și se bucură că a răsărit steaua cea proorocită cu sute de ani înainte.

Noaptea aceasta a fost cu adevărat noaptea bucuriei. S-a bucurat cerul cu îngerii lui, s-a bucurat pământul, cu păstorii și magii, cu turmele lui. Și peste toate acestea răsună cîntarea, care arată marea misiune a Celuice s-a născut în iesle: Prea-mărirea lui Dumnezeu și pacea și bunăînvoirea între oameni pe pământ. O misiune măreață, pe care Domnul însuși ne-o va spune în rugăciunea Tatăl nostru: „precum în cer, așa și pe pământ”.

Intr-adevăr pruncul acesta venea într-o lume învrăjbită. Se vrăjmășeau popoarele și cetățile între olaltă: iudeii cu samaritenii, romanii cu grecii și alte neamuri, și lumea era plină de războaie. Stăpînul asupra sclavi, omorîndu-i după bună plăcerea lui. Bărbatul era un tiran al familiei. Om pe om se pismuia și răutățile se înmulțeau fără hotar. Se adeverea atunci cuvîntul că „omul era un lup pentru ceilalți oameni”. Se sfîșiau întreolaltă om pe om ca lupii. Urmașii lui Cain se înmulțiseră pe pământ.

În larma aceasta a vrăjmășilor a răsunat deodată cîntecul păcii și al buneînvoiri între oameni și popoare. Era cîntecul mult dorit, cîntecul mult așteptat, care să potolească valurile răutății și să aducă pacea pe pământ. Era un cîntec frumos, care cucerea inimile, care vrăjea sufletele. Cîntecul păcii și al înfrățirii mult dorite. Ei răsuna deasupra staulului, în care zîmbea fericit un prunc.

Nu-i acesta un semn, care ne învață și pe noi ceva? Ba da. E semnul care ne aduce aminte, că pacea și bunăînvoirea între oameni și popoare e de trebuință, pentruca pruncii noștri să poată zîmbi liniștiți în leagănele lor, pentruca fiii noștri să poată crește voioși, pentruca ei să se poată bucura de o viață fericită. Care inimă de tată sau mamă nu se strînge de durere, gîndindu-se că pruncul lor ar putea fi nimic de urgia unui război? Și care inimă de mamă sau tată nu tresaltă de bucurie, gîndindu-se că pruncul lor are în față un viitor luminos, că el va deveni un constructor vrednic al vieții pașnice și fericite? — Nu numai staulul din Betleem, nu numai zîmbetul pruncului Iisus, ci toate leagănele și toate zîmbetele tuturor pruncilor, care luminează bucuria tuturor caselor pământului, ne cheamă pe noi, pe toți, să ne străduim ca pe pământ să fie pace și între oameni bună învoire. Pentru fericirea lor, pentru viața lor, pentru viitorul lor, trebuie să luptăm ca pacea și buna învoire să stăpînească statornic pe pământ.

La temelie păcii, pe care ne-o vestește Nașterea Domnului, stă bunăînvoire, stă iubirea, stă prietenia. Oamenii trebuie să se iubească, popoarele să-și strîngă mîinile cu prietenie. Oamenii trebuie să aibă bunăvoința unul față de altul; popoarele trebuie să se cunoască, să se prețuiască, să

trăiască în prietenie, ajutorîndu-se și sprijinindu-se unele pe altele. Pentru aceasta însă, nu-i destul să dorești sau să te rogi, să cînti cu îngerii sau să cuvintezi despre pace și bunăînvoire. E nevoie să și muncești, să și lupti, să păsești la fapte. Ce folos că zici cum că n-ai nimic cu semenul tău, și tu te închizi față de el, îl saluți în creacat și mai mult n-ai nici o legătură cu el? Ce folos că un popor ar zice că respectă pe alt popor, dacă n-ar stabili cu acel popor nici o legătură, decît declarația ca îi dorește tot binele? Nu așa se întărește prietenia, ci prin fapte. Sa stai de vorbă cu semenul tău, să-i cunoști durerile și nevoile, bucuriile și virtuțile, să-l ajuți, să-l încurajezi, să-l sprijinești și el să te ajute, să te încurajeze, să te sprijinească. Așa și popoarele trebuie să stabilească legături culturale și comerciale între ele, să se cunoască unele pe altele, cunoscîndu-se să se prețuiască unele pe altele, să facă schimb de bunuri spirituale și economice, să se ajute ca toate împreună să propășească spre o viață din ce în ce mai bună.

Lucrul acesta l-au înțeles popoarele toate. Astăzi se întîlnesc conducători, oameni de știință, scriitori, artiști, comer-

cianți și alți oameni din toate țările, își fac vizite ca să se cunoască mai bine înfaptuirile fiecărui popor și se aruncă punți de înțelegere și prietenie între popoare. Astăzi se adîncesc și se înmulțesc legăturile culturale și schimburile comerciale dintre dierite țări, pentruca rezultatele muncii lor să fie spre folosul tuturor. Astăzi se adună și-și fac vizite conducători, teologi și credincioși ai diferitelor credințe și Biserici, ca și pe calea aceasta să se întindă bunăînvoirea între popoare. Toate acestea sînt fapte, care întăresc pacea în lume.

...Cerul se deschide iarăși în noaptea sfântă a Crăciunului. Și iarăși auzim cîntînd coruri de îngeri: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăînvoire”. Cîntecul acesta, cîntecul păcii și al înfrățirii este smuls din însăși inima popoarelor. Voia cerului și voia pământului sînt una. Cerul vrea pace — pământul vrea pace. De aceea — acum, în noaptea cea sfântă — avem convingerea că pacea va fi biruitoare peste toate piedecile ce i s-ar pune în cale. Să căutăm să fim și noi luptători pentru pacea a toată lumea, pentru pacea lui Dumnezeu, pentru pacea ce o făuresc popoarele prin prietenia și împreună lucrarea lor.

T. R.

BETLEEMUL

Betleem! Iată un nume pe care-l rostește cu emoție orice creștin. E vatra sufletească a fiecărui creștin, e orașelul măreț, prin amintirea lui, căci a dat vieții pe Mîntuitorul lumii. Se vede la o depărtare de 9 km. de Ierusalim, pe șoseaua ce duce spre cîmpia de piatră din vecinătatea Mării Moarte. Situat pe o colină ridicată, cu plantații de olivi, dumbrăvi de măslini și vii ce dau cei mai admirabili struguri, te încîntă farmecul lui.

Betleem însemnează casa piinii. În vechime se numea Efrata, cîmpul piinii. Numirea i s-a dat după fertilitatea regiunii în care e așezat. Arabii îi zic: „Betlahm”. Pentru a nu se confunda cu o altă localitate ce purta același nume, din ținutul Zebulon, se preciza că Betleemul e una și aceeași localitate cu Efrata de altădată. (Ios. 19, 15). Orașul sfînt are cam la 7000 de locuitori, ocupația le e agricultura, turmele sînt destul de numeroase acolo. Unii din ei se ocupă cu industria, fabricînd obiecte mărunte pe seama închinătorilor la locurile sfînte. Locuitorii duc o viață curată, „femeile au o înfățișare de mare frumusețe religioasă”. Cum dă seara satul se cufundă în liniște, doar dangătul turmelor înfrizate se mai aude, și ici colo cite o doină ruptă de pe buzele ciobanilor spîntecă amurgul.

La intrarea în Betleem se află mormîntul Rahilei soția lui Iacob din Biblie. Cripta e un corp din două clădiri, una cu virful retezat, iar alta sfîrșind într-o boltitură. Aici a născut Rahila pe Beniamin. „Și cînd și-a dat sufletul, căci a murit, a chemat numele lui: fiul durerii, Benoni. Și a murit Rahila și a fost îngropată în calea Efratei, adică în Betleem. Și a pus Iacob stîlp pe mormîntul ei, acesta este stîlpul mormîntului Rahilei pînă în ziua de azi” (Fac. 35, 17—20).

Așa descrie Sfînta Scriptură împlinirea. Moartea neașteptată a Rahilei a impresionat atît de mult la Betleem, încît acea venerabilă femeie devine tipul mamelor care își deplîng copiii. Înainte de plecarea în captivitatea babilonică copiii au fost adunați lîngă mormîntul Rahilei de la Betleem. Jalea mamelor a fost atunci — și la

omorîrea pruncilor de Irod — atît de puternică încît scriitorii sfînti își închipuie că văd mormîntul cutremurîndu-se și aud pe Rahila bocînd:

„Glas în Rama s-a auzit
Plîngere și fînguire multă,
Rahila plîngîndu-și copiii ei,
Și nu voia să se mîngăie, căci nu
mai sînt”.

În localitatea Betleem se petrec împlirile descrise de cartea Ruț, cu nenorocirile moabitei Ruț, iubirea ei fiiască pentru rudele din Betleem, încredere în destinele lui Israil și dorința ei fierbinte de a aparține familiei sfînte.

În Betleem a trăit Booz strămoșul, Obed bunicul și Iesse tatăl regelui David. Aici a fost uns de rege Samuil, iar David și-a urmat turmele în pășunat în calitate de păstor, înainte de a fi rege. La faimă universală ajunge Betleemul prin nașterea Domnului.

Pe locul unde s-a născut Mîntuitorul împărații Constantin și Elena a ridicat o prea frumoasă biserică. Sub biserică ortodoxă, cu trei altare și 58 de stîlpi de marmoră, se află sfînta peșteră a Nașterii. Dedesubtul altarului, în peșteră, ajungi coborînd pe mai multe trepte în adîncime.

Locul nașterii e îmbrăcat în marmoră. Acolo se vede chipul ieslei acoperite cu scutece și o stea mare pe care stă scris: „Aici s-a născut Iisus Hristos din fecioara Maria”.

Orașelul sfînt Betleem, cu străzile înguste și întortochiate, cu case mărunte și afumate, ghemuite una-într-alta și îngropate în pământ de vechimea anilor, e un document prețios pentru creștini.

Pe locul unde s-a născut Mîntuitorul s-a împreunat pământul cu cerul, cînd un cor de îngeri s-a plecat înaintea Pruncului minunat și a cîntat vestea cea bună: „Pe pământ pace și între oameni bună învoire”.

Mesajul de salut al îngerilor întărește grija Celui de sus pentru întărirea păcii trainice în lume. Amintînd acest fapt nu vom uita că omul,

Continuare în pag. 4

Un preot vrednic al Bisericii noastre

În ziua de 17 august a. c. a avut loc în parohia fruntașe Veștem, înmormântarea vrednicului preot Romul Moldovan, care suferea de mai de mult, care însă cu toată suferința pe care a suportat-o eroic a continuat să slujească pînă cu vre-o două luni înainte de obștescul sfîrșit. Prin moartea preotului Romul Moldovan, Biserica noastră pierde un slujitor vrednic al altarului, un preot de seamă, iar credincioșii din Veștem, pe cari i-a păstorit timp de 34 ani, pe adevăratul lor părinte. El era prețuit de conducerea noastră bisericească, stimat de preoțimea din raion, și iubit de popor, lucru care s-a putut vedea și la înmormântarea sa, la care au luat parte consilierii Arhiepiscopiei, în frunte cu Pr. vicar Traian Belășcu și un număr de preoți din protopopiat, în frunte cu Păr.-Prot. Aurel Radu, formînd un sobor de 26 preoți, care au săvîrșit slujba înmormîntării.

Poporul obișnuiește să spună că „ziua bună se cunoaște de dimineată”. Tot astfel oamenii vrednici se cunosc din tinerețea lor. Romul Moldovan s-a distins din tinerețe ca un element muncitor, care asemenea unei albine harnice a ispitit cu drag cărțile alese, strîngînd din ele dulceața învățaturii ziditoare de suflet din care a făcut provizii bogate, nu pentru a le păstra pentru sine, ci pentru a le împărtăși cu dărnicie, celor pe care a avut să-i păstorească. Firea lui cumpătată, vorba lui domoală și plină de înțelepciune, l-a făcut să fie iubit de credincioșii pe care i-a păstorit, iar pentru pregătirea lui aleasă, a fost respectat de toți cîți l-au cunoscut. El a fost un adevărat părinte al celor pe cari i-a păstorit.

El a fost înainte de toate un vrednic slujitor al altarului, propoveditor neostenit al Evangheliei Domnului, prin cuvînt și faptă, îndrumător înțelept în chestiunile culturale și gospodărești ale credincioșilor săi.

El a apărut cu scrisul său cererile juste ale com. Veștem și a fost însuflețitorul tuturor acțiunilor culturale, economice și sociale din trecut întreprinse pentru ridicarea nivelului locuitorilor din această comună fruntașă. Pentru priceperea și vrednicia lui, i s-a încredințat postul de președinte al Camerei de Agricultură a jud. Sibiu. În această calitate el a cutreerat comunele județului sfătuiind, îndrumînd și organizînd și sprijinind tot ce era bun pentru facerea muncilor agricole mai bine și pentru asigurarea unei recolte mai bogate, ridicînd astfel nivelul de trai al muncitorilor de pe ogoare.

Ca membru al Societății „Astra” a dezvoltat deasemenea o frumoasă activitate culturală, prin conferințele pe care le-a ținut în diferitele comune.

Inima lui bătea în mod special însă pentru veștemenii lui dragi. Cu pasiunea lui pentru cercetări a studiat trecutul acestei comune fruntașe și a locuitorilor ei, scriind un număr de articole mai lungi, care înmănunchiate la un loc, ne dau o frumoasă monografie a acestei comune. Din scrisul Păr. Moldovan știm, că din anul 1763 din cauza silniciei exercitate de stăpînirea austriacă asupra locuitorilor din această comună fruntașă, ca să-și părăsească credința ortodoxă, în afara de 10 familii, toți locuitorii au ales mai bine să-și părăsească vetrele părintești și să treacă cu toții în Țara Romînească, decît să-și părăsească credința.

Intr-un studiu publicat recent în volumul Omagial închinat mitropolitului Nicolae Bălan, Părintele Romul Moldovan apără prin noi dovezi

originea veștemeană a marelui mitropolit al Țării Romînești Teodosie care, după ce a auzit că mitropolitul Ardealului Atanasie Anghel s-a lepădat a luat el asupra sa grija suflutească pentru turma rămasă credincioasă legii străbune.

În 1948 cînd s-au înlăurat piedecile din trecut și frații gr.-cat. ruși la 1698—1700 cu sila din sînul Bisericii Ortodoxe, au putut să se hotărască liberi în chestiunea credinței, Păr. Romul Moldovan a fost printre primii preoți care împreună cu credincioșii săi, au declarat că vin în sînul bisericii mame, la sînul Bisericii ortodoxe. Ca un preot luminat și cărturar ce era, el a constatat că prin păstrarea cultului ortodox, poporul a păstrat tot tezaurul de credință a bisericii străbune și că desbinarea între frați nu are nici un temei și ea se reduce doar la aceea că în biserica unită se cînta cu „Doamne îndură-te spre noi” și cuvîntul „spirit”, în loc de „Doamne miluește și cuvîntul Duh”, cari se întrebunțează în biserica strămoșească.

Păr. Moldovan în parohia Veștem a înlăurat de la început această deosebire de cuvinte fără nici o greutate servind Sf. Liturghie și alte slujbe ca și preoții vechi ortodocși. Într-un studiu publicat în Telegraful Român (febr. 1956), în legătură cu vechea limbă liturgică, Păr. Romul Moldovan a arătat că chiar și în cărți liturgice tipărite la Blaj, pînă în 1870, n-au existat cuvintele „spirit” și „Doamne îndurate” ci „duh” și „miluește” și că de la 1918 încoace și în cărțile de la Blaj s-au introdus din nou „Doamne miluește” și „Sf. Duh”, ca niște cuvinte mai populare și mai potrivite. Era deci lucru firesc, ca preoții reveniți să folosească cuvintele „Duh” și „miluește”. Astfel Păr. R. Moldovan s-a arătat pildă și cu cunoștințele și cu fapta, de deplină încadrare în credința și rînduile Bisericii ortodoxe, pildă pe care să o urmeze și ceilalți preoți reveniți.

Biserica pierde prin moartea prea timpurie a preotului R. Moldovan, nu numai un preot de seamă, un vrednic slujitor al altarului, ci și un preot cărturar care era un asiduu cercetător al bibliotecii Institutului Teologic, căutînd cărți pentru studierea trecutului nostru.

Chiar înainte de a se îmbolnăvi mai grav a studiat unele hrisoave vechi la Arhivele Statului. Dacă moartea prea timpurie nu l-ar fi răpit dintre noi, sintem siguri că Păr. R. Moldovan, ne-ar fi dat încă multe studii frumoase cu privire la trecutul nostru bisericesc. Pentru meritele lui, Biserica l-a ales membru în consiliul plenar al Arhiepiscopiei, și membru în adunarea eparhială. Dacă el a dispărut i-a rămas în schimb amintirea vie și exemplul lui ca o pildă demnă de urmat.

S. VLAD

Betleemul

Urmare din pag. 3

chemat la o viață nouă, viață încălzită de suflul păcii, va trăi în pace și va vesti și altora pacea. Numai dacă pacea care a fost vestită păstorilor din Betleem cîștigă putere pe pămînt, omul va fi crușat de suferinți zadarnice, va fi respectată dreptatea față de toți, se vor îmbunătăți condițiile de muncă și de viață ale popoarelor.

Să fim dar vestitori ai cîntecului din Betleem, vestitori ai păcii.

Pr. Prof. N. Neaga

Cuvînt de învățătură la sărbătoarea Nașterii Domnului

Urmare din pag. 2

Pe magi și pe păstori îi închipuim fiecare dintre noi care auzim cuvîntul Sf. Evangheliei și învățatura cea de folos și ne îndreptăm pașii pe calea mîntuirii.

Pentru ca bucuria noastră să fie asemenea cu cea a magilor și a păstorilor, datori sîntem ca și noi să facem o osteneală asemănătoare cu cea pe care au făcut-o dinșii și anume, nu străbătînd cu pașii o cale lungă ci străduindu-ne să ducem o viață placută lui Dumnezeu. Dacă magii au adus daruri, aur, tămîie și smirnă, noi trebuie să ne înfățișem înaintea Domnului cu o viață curată și strălucitoare de fapte bune, ca să poată fi primită de Dumnezeu ca o tămîie binemiroitoare asemenea celeia pe care o aduc sfinții din vedenia Apocaliptică (Apoc. 8, 4) și ca o smirnă de mult preț.

Să nu uităm însă că pe cînd magii au văzut numai steaua și pe cînd păstorii au auzit numai glasul Ingerului, noi vedem și steaua ca magii și auzim și glasul Ingerului ca păstorii. Pe lîngă aceasta, în timp ce magii cautau pe un Impărat (Mat. 2, 2), iar păstorii pe Mîntuitor (Lc. 2, 11), noi știm despre Cel ce s-a născut din Fecioară că este „Impăratul Impăraților și Domnul Domnilor” (Apoc. 19, 16), însuși Fiul lui Dumnezeu (Ioan 20, 31), Mîntuitorul lumii (Ioan 4, 42).

Apropiindu-ne dar de El, după ce mai întii am omorît mădularile noastre ale omului pămîntesc „Curvia, necurăția, patima, pofta rea și sgîrcenia” (Col. 3, 4) și am lepădat „mînia, răutatea, defăimările, cuvîntul de rușine din gura noastră” (Col. 3, 8), să ne silim să dobîndim sfințirea care a fost în Hristos Iisus „care fiind în chipul lui Dumnezeu, n-a ținut ca la o pradă la egalitatea sa cu Dumnezeu și s-a deșertat pe Sine, a luat chip de rob, făcîndu-se oamenilor asemenea și la înfățișare dovedindu-se ca un om” (Fil. 2, 5—7). Imbrăcîndu-ne întru smerenie, după pilda pe care ne-o dă Domnul nostru, viața noastră va fi o adevărată slujbă adusă lui Dumnezeu, iar bucuria pe care o vom dobîndi de pe urma acestei slujiri va fi mare și nimeni nu o va lua de la noi (Cl. Ioan 16, 22).

Monahul TEOFIL

